

Spanjaards Duin

Graven voor een vochtige(re) duinvallei

Hoe zorgen we ervoor dat we de ideale condities creëren voor duinplanten die van vochtig zand houden, zoals de groenknolorchis? Voor het Spanjaards Duin bij 's-Gravenzande in Zuid-Holland betekent dit letterlijk dat we 'de schop in de grond' steken om een duinvallei een halve meter te verlagen.

Spanjaards Duin wordt beheerd door Stichting Het Zuid-Hollands Landschap en is onderdeel van het Natura 2000-gebied Solleveld-Kapittel-duinen. Het duingebied is aangelegd in 2009 als natuurcompensatie voor de stikstofuitstoot door activiteiten op Maasvlakte 2. Volgens de daarbij gemaakte afspraken moeten er zes hectare vochtige duinvallei en tien hectare grijze duinen komen plus een

groeiplaats voor de groenknolorchis. Het is altijd spannend of de natuur zich houdt aan de afspraken die we als mens hebben gemaakt en zeker in een nieuw aangelegd gebied. De ontwikkelingen zijn daarom sinds de aanleg nauwkeurig gevolgd. Zo weten we dat

Spanjaards Duin in juli
Foto: Danny Taheij

Werkzaamheden Spanjaards Duin
Foto: Marieke Eleveld

de nieuwe zeereep de afgelopen tien jaar steeds meer dynamiek vertoont en de oude zeereep een verjongingskuur krijgt door de grote hoeveelheden instuivend zand. De ontwikkeling van vochtige duinvalleivegetaties is echter onvoldoende op gang gekomen. De duinvallei blijkt te droog te zijn. Daarom is besloten om de vallei te verlagen, zodat deze natter wordt.

Begin dit jaar is het werk gestart en de vallei machinaal uitgediept. Daarbij zijn er enkele 'kommen' aangelegd waarvan het laagste deel permanent onder water staat. Op die manier ontstaan er overgangen van nat naar droog waar vochtminnende soorten, zoals krielparnassia en de groenknolorchis zich kunnen vestigen. Daarnaast zorgen de kommen ervoor dat ook in droge perioden delen van de vallei vochtig genoeg blijven. Dit is van belang voor het overleven van bijvoorbeeld amfibieën. Om de zandhagedis en de rugstreeppad te beschermen zijn er tijdelijk faunashermen rondom de vallei geplaatst, om ze te weren van de werkplek.

Door deze herstelwerkzaamheden krijgen de natuurlijke processen in de vallei weer de kans om een habitat te scheppen waarin de gewenste duinvalleisoorten zich thuis voelen. Al na een half jaar zijn de eerste effecten zichtbaar. Rondom de plassen ontstaan algenmatjes waarop de eerste vegetatie zich vestigt. Krielparnassia is in grote getale aanwezig. De valleien trekken bovendien verschillende soorten libellen en amfibieën aan, zoals de gewone heidelibel, keizerlibel en in het water zitten al larven van de rugstreeppad. Als deze ontwikkelingen zo doorgaan, krijgt het gebied er veel natuurwaarden bij.

Nieuwsgierig geworden? Kijk op: www.zuidhollandslandschap.nl/gebieden/spanjaards-duin of neem contact op met regio-kuststreek@zhl.nl •

Stéphanie IJff is werkzaam als ecooloog bij Deltares en is betrokken bij het onderzoek in Spanjaards Duin

Moeraswespenorchis
Foto: Ronald van Wijk

Groenknolorchis
Foto: Ronald van Wijk